

3. júla 2025

LANZAROTSKÝ VÝBOR

Výbor zmluvných strán Dohovoru Rady Európy o ochrane detí pred sexuálnym vykorisťovaním a sexuálnym zneužívaním

---

Implementačná správa

*****

Príloha – Zoznam odporúčaní

OCHRANA DETÍ PRED SEXUÁLNYM ZNEUŽÍVANÍM
V KRUHU DÔVERY: PRÁVNE RÁMCE

Zhrnutie

Väčšinu prípadov sexuálneho zneužívania detí pácha osoba, ktorú dieťa pozná a ktorej dôveruje. V tejto správe Lanzarotský výbor hodnotí ochranu detí v rámci ich „kruhu dôvery“ v 48 štátoch, ktoré sú zmluvnými stranami Lanzarotského dohovoru. „Kruh dôvery“ zahŕňa členov širšej rodiny, osoby majúce opatrovnicke funkcie alebo kontrolu nad dieťaťom, a osoby, s ktorými dieťa prichádza do styku v prostredí dôvery, vrátane jeho blízkych rovesníkov. V správe sa posudzuje, ako zmluvné strany ustanovujú trestnosť sexuálneho zneužívania detí páchaného v kruhu dôvery, a ako sú deti chránené pred začatím, v priebehu a po skončení trestného konania. Správa venuje pozornosť aj konkrétnym opatreniam na riešenie prípadov zneužívania v rámci rodiny a spôsobu, akým štáty riešia škodlivé sexuálne správanie detí samotných. A napokon, správa skúma procesné pravidlá vzťahujúce sa na vyšetrovanie a trestné stíhanie a opatrenia na kontrolu páchatel'ov a dohľad nad nimi.

Lanzarotský výbor vo všeobecnosti identifikoval výrazný pokrok dosiahnutý v zmluvných stranách Lanzarotského dohovoru od prvého kola monitorovania, ktoré sa takisto zameriavalo na kruh dôvery, najmä v súvislosti s procesnými zárukami pre obeť počas trestného vyšetrovania a trestného konania. Stále však pretrvávajú významné nedostatky, najmä pokiaľ ide o ustanovenie trestnosti sexuálneho zneužívania ktoréhokoľvek dieťaťa mladšieho ako 18 rokov v kontexte sexuálneho zneužívania v rámci rodiny, ak pritom nebol použitý nátlak, hrozba alebo násilie. Zmluvné strany ďalej vyzýva, aby posilnili poskytovanie právnej a psychologickkej pomoci obeť a ich blízkym osobám, a kontrolu páchatel'ov a dohľad nad nimi.

Komplexná legislatíva, **ktorá kriminalizuje sexuálne zneužívanie detí všetkých vekových kategórií osobami v uznávanej pozícii dôvery, authority alebo vplyvu**, je nevyhnutná na zabezpečenie ochrany všetkých detí pred sexuálnym zneužívaním. V tejto oblasti zaznamenalo pokrok niekoľko zmluvných strán, ktoré vo svojich trestnoprávných definíciách sexuálnych trestných činov voči deťom dnes jasne uvádzajú „uznávanú pozíciu dôvery, authority alebo vplyvu“. V mnohých zmluvných stranách je však táto ochrana ešte stále obmedzená na veľmi špecifické okolnosti alebo na deti, ktoré nedosiahli zákonom stanovený vek na sexuálne aktivity. V niektorých z nich sa na uznanie skutku ako trestného činu ešte stále vyžaduje prvok nátlaku. V niektorých zmluvných stranách môžu byť deti trestne zodpovedné za trestný čin sexuálneho styku s dospelým pokrvným príbuzným alebo adoptívnym alebo pestúnskym rodičom. Niektoré zmluvné strany páchatel'om ešte stále umožňujú zbaviť sa zodpovednosti tým, že s obeťou uzavrujú manželstvo, alebo sexuálne zneužívanie vydatých/ženatých osôb ich manželskými partnermi nepovažujú za trestný čin. Právne predpisy niektorých zmluvných strán ešte stále obsahujú diskriminačné znenie, ktoré oslabuje ochranu všetkých detí bez ohľadu na pohlavie alebo sexuálnu orientáciu detskej obeť alebo páchatel'a.

Na ochranu detí pred sexuálnym zneužívaním v kontexte rodiny sa vyžaduje jeho včasné odhalenie, urýchlené ochranné opatrenia a koordinované intervencie s prvoradým dôrazom na bezpečnosť a najlepší záujem dieťaťa. Výbor zistil, že vo väčšine zmluvných strán existujú predpisy na odstránenie údajného páchatel'a z domu už pred začatím trestného konania. V mnohých zmluvných stranách je tiež možné úplne pozastaviť alebo odňať výkon rodičovských práv a právomoci do ukončenia trestného konania alebo po odsúdení rodiča za trestný čin. Na druhej strane, aj keď premiestnenie detskej obeť by malo byť až poslednou možnosťou, právo ani prax túto zásadu jasne neodrážajú vo všetkých zmluvných stranách. Vo väčšine zmluvných strán, ktoré umožňujú prieskumné rozhovory s deťmi, sa nevyžaduje predchádzajúci súhlas rodičov alebo zákonných zástupcov, ktorí by dieťaťu mohli zabrániť odhaliť sexuálne zneužívanie. Zmluvné strany dosiahli pokrok aj v oblasti vymenovania a ustanovenia osobitných zástupcov a kolíznych opatrovníkov v prípadoch, keď je údajným

páchateľom rodič. Väčšina zmluvných strán rovnakozabezpečuje, aby zákony o ochrane údajov a pravidlá zachovávanía dôvernosti nebránili výmene informácií medzi organmi, ktoré konajú v prípadoch sexuálneho zneužívania detí.

Pre deti prejavujúce škodlivé sexuálne správanie sú potrebné opatrenia, ktoré sú špecificky prispôsobené ich vývojovým potrebám. Podľa zistení výboru dieťa, ktoré nedosiahlo zákonom stanovený vek trestnej zodpovednosti a prejavuje škodlivé sexuálne správanie voči inému dieťaťu, býva vo väčšine zmluvných strán postúpené orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, a/alebo sú mu uložené ochranné opatrenia. Hoci vo väčšine zmluvných strán sa pristupuje rozdielnym spôsobom k sankcionovaniu detí, ktoré dosiahli vek trestnej zodpovednosti, v porovnaní s dospelými osobami, ktoré spáchali podobné trestné činy, výbor vyzýva zmluvné strany, aby uplatňovali prístup restoratívnej justície a dodržiavali zásady justície zohľadňujúcej potreby detí.

Účinné mechanizmy na **začatie vyšetrovania a trestného stíhania** majú zásadný význam pre zabezpečenie toho, aby sa prípady sexuálneho zneužívania detí v kruhu dôvery riešili bez ohľadu na to, či je obeť schopná alebo ochotná podať oznámenie. Podľa zistení uvedených v správe je dnes vo väčšine zmluvných strán možné začať konanie z *úradnej moci* bez podania oznámenia zo strany obeť. Značný pokrok sa dosiahol aj v súvislosti s možnosťou pokračovať v konaní aj po tom, ako obeť stiahne svoje oznámenie, pričom počet zmluvných strán poskytujúcich túto možnosť vzrástol viac ako trojnásobne. Pokrok sa dosiahol aj v kontexte oznamovania. Mnohé zmluvné strany ukladajú určitým odborníkom zákonnú povinnosť oznamovať podozrenia zo sexuálnych trestných činov voči deťom a zaisťujú, aby zachovanie dôvernosti nebolo prekážkou tejto oznamovacej povinnosti. Mnohé zmluvné strany tiež umožňujú pozastaviť činnosť odborníkov alebo dobrovoľníkov, proti ktorým sa vedie vyšetrovanie za zneužívanie, a zaisťujú aj vyvodenie zodpovednosti právnických osôb, ktoré majú prospech z takýchto trestných činov.

Detské obeť si vyžadujú osobitné **záruky a ochranu počas vyšetrovania a trestného konania**, aby sa znížilo riziko opakovanej traumatizácie a zabezpečila ich účinná účasť na súdnom procese. Pokiaľ ide o fázu vyšetrovania, od prvého kola monitorovania sa zaznamenal významný pokrok pri rozširovaní modelu *Barnahus* – multidisciplinárnych integrovaných služieb priateľských voči deťom, ktoré pomáhajú predchádzať sekundárnej viktimizácii detských obeť. V kontexte trestného konania sa dosiahol významný pokrok v tom, že deti môžu svedčiť v súdnej sieni bez toho, aby museli byť fyzicky prítomné, môžu byť vypočúvané bez fyzickej prítomnosti údajného páchatel'a, a umožňuje sa robiť videozáznamy so svedectvom dieťaťa. Hoci takmer vo všetkých zmluvných stranách sa zaručuje prípustnosť vopred nahratých/vopred konštituovaných výpovedí v konaní pred súdom, iba v polovici z nich sa v skutočnosti používajú namiesto dôkazov, ktoré sú naživo poskytnuté dieťaťom. Pokrok sa dosiahol aj v súvislosti s opatreniami na ochranu súkromia detských obeť. Väčšina zmluvných strán umožňuje uskutočňovať pojednávanie bez prítomnosti verejnosti a má právne predpisy brániace zverejneniu totožnosti obeť v médiách. Hoci všetky zmluvné strany poskytujú detským obeť prístup k určitej forme bezplatného právneho poradenstva, nie všetky z nich týmto obeť poskytujú „právnik pre právnu pomoc“ alebo advokáta buď bezplatne alebo za výhodnejších podmienok ako dospelým.

Obeť a tretie strany si vyžadujú aj dodatočné záruky mimo rámca trestného konania. Mnohé zmluvné strany poskytujú právne záruky na ochranu detskej obeť aj jej rodinných príslušníkov pred nepriaznivými dôsledkami alebo sekundárnou viktimizáciou po tom, ako dieťa odhalí sexuálne zneužívanie. Zaznamenal sa pokrok v poskytovaní terapeutickej pomoci osobám, ktoré majú k obeť blízko. Vo viacerých zmluvných stranách sa pomoc rodinným príslušníkom obeť poskytuje v rámci *Barnahus-u* alebo služieb *typu Barnahus*.

Významné nedostatky pretrvávajú v oblasti **kontroly páchatel'ov a dohľadu nad nimi** po prepustení z väzenia a v oblasti **výmeny údajov o odsúdených páchatel'och** medzi

zmluvnými stranami. Toto sú dva kľúčové kroky, ktoré môžu zmluvné strany urobiť na zabránenie opakovaniu trestnej činnosti.

Lanzarotský výbor opätovne zdôrazňuje potrebu úplného zosúladenia právnych rámcov zmluvných strán s Lanzarotským dohovorom. Táto správa ponúka ciele odporúčania a konkrétne príklady osvedčených postupov na podporu reformy s cieľom zlepšiť právnu ochranu detí pred sexuálnym zneužívaním v kruhu dôvery.

Príloha – Zoznam odporúčaní

Odporúčania

Odporúčanie 1

Lanzarotský výbor vyzýva **všetky zmluvné strany**, aby vzali na vedomie sľubné postupy uvedené v tejto správe a zväžili zavedenie podobných postupov na vnútroštátnej úrovni.

Odporúčanie 2

Lanzarotský výbor žiada nasledujúce zmluvné strany, aby v súlade s článkom 18 ods. 1 písm. b) druhou zarážkou zabezpečili, že ich trestnoprávne predpisy ustanovujúce ako trestný čin sexuálne aktivity s dieťaťom vykonávanú osobou v uznávanej pozícii dôvery, autority alebo vplyvu na dieťa sú formulované dostatočne široko a pokrývali všetky relevantné situácie:

- **Španielsko** vo vzťahu k deťom mladším ako je zákonom stanovený vek na sexuálne aktivity;
- **ostatné zmluvné strany** vo vzťahu k deťom mladším aj starším ako je zákonom stanovený vek na sexuálne aktivity.¹

Odporúčanie 3

Lanzarotský výbor žiada **zmluvné strany, ktoré tak ešte neurobili**,² aby v súlade s článkom 18 ods. 1 písm. b) druhou zarážkou zabezpečili, aby v ich trestnom práve bola ustanovená ako trestný čin sexuálne aktivity s deťmi akéhokoľvek veku, vrátane detí starších ako je zákonom stanovený vek na sexuálne aktivity, vykonávaná osobou v uznávanej pozícii dôvery, autority alebo vplyvu. Tieto ustanovenia by mali byť formulované dostatočne široko na to, aby pokrývali všetky relevantné situácie.

Odporúčanie 4

Lanzarotský výbor vyzýva **Moldavskú republiku** a **všetky ostatné zmluvné strany, ktoré majú podobné ustanovenia**, aby preskúmali svoje právne predpisy na zabezpečenie toho, že dieťa, ktoré ešte nedosiahlo zákonom stanovený vek na sexuálne aktivity, nebude môcť byť považované za schopné vyjadriť súhlas s touto aktivitou.

Odporúčanie 5

Lanzarotský výbor vyzýva **Albánsko, Bulharsko, Česko, Grécko, Rakúsko, Severné Macedónsko, Švajčiarsko** a **všetky ostatné zmluvné strany, ktoré majú podobné ustanovenia**, aby zabezpečili, že dieťa bude uznané ako obeť sexuálneho zneužívania a nebude trestne zodpovedné za sexuálne vzťahy s dospelým členom rodiny, ktorý je jeho pokrvným príbuzným vo vzostupnej línii, adoptívnym rodičom alebo pestúnom, alebo dospelým súrodencom.

Lanzarotský výbor vyzýva **Albánsko, Bulharsko, Česko, Grécko, Island, Maďarsko, Rakúsko, Severné Macedónsko, Švajčiarsko** a **všetky ostatné zmluvné strany, ktoré majú podobné ustanovenia**, aby zabezpečili, že pri stíhaní trestných činov súvisiacich so sexuálnou aktivitou medzi detskými súrodencami nebude súrodenec, ktorý je obeťou zneužívania druhým súrodencom v uznávanej pozícii dôvery, autority alebo vplyvu, trestne zodpovedný.

Odporúčanie 6

Macedónsko, Ruská federácia a Ukrajina.

Lanzarotský výbor vyzýva **Albánsko, Bulharsko, Česko, Grécko, Island, Maďarsko, Rakúsko, Severné Macedónsko, Švajčiarsko a všetky ostatné zmluvné strany, ktoré majú podobné ustanovenia**, aby zabezpečili, že trestné stíhanie detí za sexuálne aktivity medzi súrodencami bude až poslednou možnosťou, a že v závislosti od okolností budú uprednostnené iné vhodnejšie metódy riešenia ich škodlivého správania (ako je napr. terapeutická pomoc alebo výchovné opatrenia).

Odporúčanie 7

Lanzarotský výbor žiada **Ruskú federáciu a všetky ostatné zmluvné strany, ktoré majú podobné ustanovenia**, aby prijali potrebné legislatívne a iné opatrenia, aby v súlade s článkom 27 ods. 1 zabezpečili, že páchatel sa nebude môcť zbaviť trestnej zodpovednosti alebo postihu uzavretím manželstva s detskou obeťou jeho sexuálneho trestného činu, a to dokonca ani po dosiahnutí plnoletosti obeť.

Odporúčanie 8

Lanzarotský výbor žiada **Ruskú federáciu a Tunisko**, aby v súlade s článkom 18 ods. 1 písm. b) prvou zarážkou zabezpečili, že deti, ktoré sú vydaté/ženaté, budú chránené pred sexuálnymi trestnými činmi páchanými ich manželom/manželkou.

Odporúčanie 9

Lanzarotský výbor žiada **zmluvné strany**, aby preskúmali svoje právne predpisy a zabezpečili, že ich trestnoprávne ustanovenia budú pokrývať všetky formy sexuálneho zneužívania páchaného osobou v uznávanej pozícii dôvery, autority alebo vplyvu, vymedzené v článku 18 ods. 1 písm. b) druhej zarážke, vrátane trestných činov spáchaných:

- vniknutím do tela – bez ohľadu na to, či sa uskutočnilo bez súhlasu, alebo či bolo použité násilie, hrozba alebo sila;³
- určitým telesným kontaktom bez vniknutia do tela – bez ohľadu na to, či sa uskutočnil bez súhlasu, alebo či bolo použité násilie, hrozba alebo sila;⁴ a
- v špecifických prípadoch bez telesného kontaktu, s použitím informačných a komunikačných technológií, v súlade s ustanoveniami Lanzarotského dohovoru.

Odporúčanie 10

Lanzarotský výbor žiada **zmluvné strany, ktoré tak ešte neurobili**,⁵ aby prijali potrebné legislatívne a iné opatrenia, na zabezpečenie toho, aby bolo navádzanie detí na sexuálne účely (grooming) trestným činom aj v prípade, že nedošlo návrhu na stretnutie, po ktorom by nasledovali konkrétne činy vedúce k takémuto stretnutiu, v súlade so stanoviskom Lanzarotského výboru k článku 23.

Odporúčanie 11

Lanzarotský výbor žiada nasledujúce **zmluvné strany**, aby v súlade s článkom 2 zabezpečili, že všetky deti budú rovnako chránené pred sexuálnym zneužívaním bez diskriminácie z dôvodu ich pohlavia alebo sexuálnej orientácie, najmä aby:

- **Albánsko** preskúmalo znenie svojich právnych predpisov s cieľom zabrániť stigmatizácii sexuálnych aktivít z dôvodu sexuálnej orientácie odstránením odkazu na „homosexuálne aktivity“;
- **Bulharsko a Ruská federácia** preskúmali svoje právne predpisy s cieľom zabezpečiť rovnaký postih za všetky formy sexuálneho zneužívania spáchaného na deťoch alebo na osobách akéhokoľvek pohlavia alebo rodu bez ohľadu na pohlavie alebo rod páchatel'a;

⁵ Arménsko, Grécko, Island, Lichtenštajnsko, Litva, Nórsko, Rumunsko, Ruská federácia, San Maríno, Srbsko, Tunisko a Turecko.

- **Severné Macedónsko a Srbsko** zabezpečili, aby nevlastní rodičia bez ohľadu na ich rod boli zahrnutí medzi osoby, ktoré môžu byť považované za páchatel'ov podľa právneho predpisu ustanovujúceho ako trestný čin sexuálne aktivity s dieťaťom, ktoré ešte nedosiahlo zákonom stanovený vek na sexuálne aktivity.

Odporúčanie 12

Lanzarotský výbor žiada **zmluvné strany**, ktorých právny rámec umožňuje robiť prieskumné rozhovory s deťmi, u ktorých je podozrenie zo sexuálneho zneužívania, a **ktoré tak ešte neurobili**,⁶ aby zabezpečili, že tieto rozhovory sa budú môcť robiť bez toho, aby o nich boli vopred informovaní rodičia alebo zákonní zástupcovia dieťaťa, alebo bez vyžiadania ich predchádzajúceho súhlasu v prípadoch, v ktorých existuje dôvodné podozrenie zo sexuálneho zneužívania v rodine a je dôvod domnievať sa, že rodičia alebo zákonní zástupcovia by mohli dieťaťu brániť v odhalení sexuálneho zneužívania.

Odporúčanie 13

Lanzarotský výbor žiada **zmluvné strany, ktoré tak ešte neurobili**,⁷ aby prijali potrebné legislatívne a iné opatrenia, aby v súlade s článkom 14 ods. 3 prvou zarážkou zabezpečili, že údajný páchatel' bude môcť byť odstránený z rodinnej domácnosti, a to aj pred začatím alebo mimo rámca akéhokoľvek trestného konania.

Odporúčanie 14

Lanzarotský výbor vyzýva **všetky zmluvné strany**, aby zabezpečili, že v prípade premiestnenia údajného páchatel'a budú existovať záruky na zaistenie sociálno-ekonomického blaha a psychosociálnej pomoci pre ostatných členov rodiny.

Odporúčanie 15

Lanzarotský výbor žiada **zmluvné strany, ktoré tak ešte neurobili**,⁸ aby zabezpečili, že o premiestnení detskej obete z prostredia rodiny sa bude uvažovať len vtedy, keď premiestnenie údajného páchatel'a z tohto prostredia nebude dostatočné na ochranu dieťaťa, alebo keď vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadu nebude možné, a že sa to uskutoční v najlepšom záujme dieťaťa.

Odporúčanie 16

Lanzarotský výbor žiada **zmluvné strany, ktoré tak ešte neurobili**,⁹ aby v súlade s článkom 10 ods. 1 zabezpečili, že orgány zapojené do riešenia prípadov sexuálneho zneužívania detí si budú môcť vymieňať informácie v súlade s najlepšimi záujmami dieťaťa a s primeranými zárukami bez toho, že by tým porušili právne predpisy o ochrane údajov alebo pravidiel zachovávaní dôvernosti.

Odporúčanie 17

Lanzarotský výbor vyzýva **všetky zmluvné strany**, aby zabezpečili, že:

- na zaručenie ochrany dieťaťa a zaistenie trestného konania bude vykonané automatické posúdenie rizika na základe najlepšieho záujmu dieťaťa v každom prípade, v ktorom je rodič alebo zákonný zástupca podozrivý alebo obvinený zo sexuálneho zneužívania vlastného dieťaťa, s cieľom rozhodnúť, či by sa nemali pozastaviť alebo dočasne odňať rodičovské alebo opatrovnícke práva alebo právomoc
- v každom prípade, v ktorom je rodič alebo zákonný zástupca odsúdený za sexuálne zneužitie vlastného dieťaťa, bude vykonané automatické posúdenie rizika a najlepšieho záujmu dieťaťa s cieľom rozhodnúť, či pokračovať v pozastavení alebo odňatí rodičovských alebo opatrovníckych práv alebo právomoci.

Macedónsko, Spojené kráľovstvo (Škótsko), Tunisko a Ukrajina.

Odporúčanie 18

Lanzarotský výbor žiada **Lichtenštajnsko** a **Ruskú federáciu**, aby v súlade s článkom 31 ods. 4 zabezpečili, že v prípade konfliktu záujmov medzi nositeľmi rodičovských práv a povinností a detskou obeťou budú ustanovení osobitní zástupcovia a kolízni opatrovníci.

Odporúčanie 19

Lanzarotský výbor žiada **zmluvné strany, ktoré tak ešte neurobili**,¹⁰ aby prijali legislatívne a iné opatrenia, aby v súlade s článkom 5 ods. 2 zabezpečili, že osobitní zástupcovia a kolízni opatrovníci budú mať primerané vedomosti o sexuálnom vykorisťovaní a sexuálnom zneužívaní detí.

Odporúčanie 20

Lanzarotský výbor žiada **zmluvné strany, ktoré tak ešte neurobili**, aby prijali potrebné legislatívne a iné opatrenia na:

- predchádzanie spojeniu funkcie právnik a kolízneho opatrovníka v jednej osobe;¹¹
a
- ustanovenie bezplatných osobitných zástupcov a kolíznych opatrovníkov pre detskú obeť.¹²

Odporúčanie 21

Lanzarotský výbor žiada **zmluvné strany, ktoré tak ešte neurobili**,¹³ aby v súlade s článkom 16 ods. 3 zaviedli intervenčné programy alebo opatrenia prispôbené vývojovým potrebám detí páchajúcich sexuálne delikty, vrátane detí, ktoré ešte nedosiahli vek trestnej zodpovednosti.

Odporúčanie 22

Lanzarotský výbor žiada **všetky zmluvné strany**, aby v súlade s článkom 6 poskytli všetkým deťom komplexné vzdelávanie, ktoré im umožní rozpoznať škodlivé sexuálne aktivity, vyhýbať sa škodlivému sexuálnemu správaniu a vyhľadať pomoc, ak sa stanú obeťou sexuálneho zneužívania alebo sexuálneho vykorisťovania.

Odporúčanie 23

Lanzarotský výbor vyzýva **všetky zmluvné strany**, aby vždy, keď to je možné, uplatňovali prístup restoratívnej justície a dodržiavali zásady súdnictva zohľadňujúceho potreby detí vo vzťahu k deťom nad vekovou hranicou trestnej zodpovednosti vykazujúcim prejavy škodlivého sexuálneho správania alebo páchajúcim sexuálne delikty, v súlade s usmerneniami Rady Európy o súdnictve zohľadňujúcom potreby detí.

Odporúčanie 24

Lanzarotský výbor vyzýva **všetky zmluvné strany**, aby zabezpečili, že zadržiavanie detí bude až poslednou možnosťou v súlade s usmerneniami Rady Európy o súdnictve zohľadňujúcom potreby detí.

Odporúčanie 25

Lanzarotský výbor žiada **Maďarsko, San Maríno, Severné Macedónsko a Turecko**, aby v súlade s článkom 32 zabezpečili, že všetky formy sexuálneho vykorisťovania a sexuálneho zneužívania, ako sú vymedzené v Lanzarotskom dohovore, budú môcť byť vyšetrované a/alebo trestne stíhané aj bez toho, aby obeť podala oznámenie.

Odporúčanie 26

Albánsko, Bulharsko, Dánsko, San Maríno, Severné Macedónsko a Slovenská republika.

Lanzarotský výbor žiada **Portugalsko**, aby prijalo potrebné legislatívne a iné opatrenia na zjednodušenie ustanovení a na spresnenie toho, že všetky trestné činy sexuálneho vykorisťovania a sexuálneho zneužívania detí budú môcť byť vyšetrované a/alebo trestne stíhané aj bez toho, aby obeť podala oznámenie.

Odporúčanie 27

Lanzarotský výbor žiada **Ruskú federáciu, Severné Macedónsko a Srbsko**, aby v súlade s článkom 32 zabezpečili, že konanie môže pokračovať aj po tom, ako obeť odvolá svoje tvrdenia.

Odporúčanie 28

Lanzarotský výbor vyzýva **zmluvné strany**, najmä **Andorru**, aby zabezpečili, že pracovníkom prvého kontaktu bude poskytnutá primeraná odborná príprava, aby sa zaistilo, že prípady sexuálneho zneužívania detí zaregistrujú aj bez toho, aby ich obeť oznámila.

Odporúčanie 29

Lanzarotský výbor vyzýva **zmluvné strany**, najmä **Dánsko**, aby zabezpečili, že budú poskytnuté záruky na ochranu obetí a na predchádzanie opakovanej traumatizácii, keď je obeť predvolaná ako svedok, dokonca aj po tom, ako stiahne svoje oznámenie.

Odporúčanie 30

Lanzarotský výbor vyzýva **všetky zmluvné strany**, aby pri rozhodovaní o tom, či pokračovať alebo ukončiť konanie vo veci sexuálnych trestných činov spáchaných na dieťati po stiahnutí sťažnosti obeťou, zohľadnili najlepší záujem dieťaťa.

Odporúčanie 31

Lanzarotský výbor vyzýva **Srbsko**, aby zabezpečilo, že deti dotknuté potenciálnym trestným činom „spolužitia s maloletou osobou“ budú systematicky sledované z hľadiska potenciálnych trestných činov súvisiacich so sexuálnym zneužívaním alebo sexuálnym vykorisťovaním, a že pri rozhodovaní o nezačatí trestného stíhania alebo o zastavení konania o tomto špecifickom trestnom čine sa bude brať do úvahy najlepší záujem dieťaťa.

Odporúčanie 32

Lanzarotský výbor žiada **všetky zmluvné strany**, aby prijali potrebné legislatívne a iné opatrenia v súlade s Vyhlásením o ochrane detí v prostredí mimo domácej starostlivosti pred sexuálnym vykorisťovaním a sexuálnym zneužívaním na zabezpečenie toho, aby odborníci pracujúci vo verejnom, súkromnom alebo dobrovoľníckom sektore boli braní na zodpovednosť za spáchanie sexuálnych trestných činov voči dieťatu, alebo za neoznámenie takýchto trestných činov vyskytujúcich sa v prostredí mimo domácej starostlivosti príslušným orgánom.

Odporúčanie 33

Lanzarotský výbor žiada **zmluvné strany, ktoré tak ešte neurobili**,¹⁴ aby v súlade s článkom 12 ods. 1 zabezpečili, že pravidlá zachovania dôvernosti, ktoré musia podľa vnútroštátneho práva dodržiavať určití odborníci pracujúci v kontakte s deťmi, nebudú pre nich prekážkou pre oznámenie akejkoľvek situácie príslušným orgánom, ak majú dôvody domnievať sa, že dieťa je obeťou sexuálneho vykorisťovania a sexuálneho zneužívania.

Odporúčanie 34

Lanzarotský výbor vyzýva **všetky zmluvné strany**, aby zabezpečili, že odborníci nebudú musieť dieťa/rodičov/opatrovníkov vopred informovať o podaní oznámenia, ak sa odborník

podávajúci oznámenie domnieva, že by týmto informovaním mohol ohroziť dieťa/rodičov/opatrovníkov alebo seba.

Odporúčanie 35

Lanzarotský výbor vyzýva **všetky zmluvné strany**, aby poskytli osobitnú ochranu odborníkovi, ktorí v dobrej viere oznamujú sexuálne trestné činy voči deťom, vrátane ochrany pred sankciami v profesijnej alebo zamestnaneckej oblasti.

Odporúčanie 36

Lanzarotský výbor vyzýva **všetky zmluvné strany**, aby posilnili ochranu osôb, ktoré v dobrej viere oznamujú sexuálne vykorisťovanie alebo sexuálne zneužívanie detí, a aby udržiavali čo najnižší prah na oznamovanie podozrení.

Odporúčanie 37

Lanzarotský výbor žiada **všetky zmluvné strany**, aby zabezpečili možnosť odstrániť údajného páchatel'a z prostredia mimo domácej starostlivosti hneď po začatí vyšetrovania.

Odporúčanie 38

Lanzarotský výbor vyzýva **všetky zmluvné strany**, aby zvažili prijatie preventívnych opatrení, ktorými podozrivým páchatel'om dočasne pozastavia výkon odborných alebo dobrovoľníckych aktivít, pri ktorých sú v kontakte s deťmi, počas vyšetrovania a trestného konania o trestných činoch stanovených v súlade s Lanzarotským dohovorom.

Odporúčanie 39

Lanzarotský výbor žiada **zmluvné strany, ktoré tak ešte neurobili**, aby¹⁵ prijali potrebné legislatívne a iné opatrenia v súlade s článkom 26 na zaistenie zodpovednosti právnických osôb za sexuálne vykorisťovanie a sexuálne zneužívanie detí.

Odporúčanie 40

Lanzarotský výbor naďalej považuje model „detského domu“ alebo „Barnahus“ za sľubnú prax a vyzýva **zmluvné strany**, ktoré tak ešte neurobili, aby zaistili dostupnosť podobných multidisciplinárnych a medzirezortných služieb na ochranu obetí sexuálneho vykorisťovania a zneužívania detí na celom území štátu.

Odporúčanie 41

Lanzarotský výbor vyzýva **Nórsko a všetky ostatné zmluvné strany, kde tomu tak ešte nie je**, aby všetkým deťom mladším ako 18 rokov umožnili prístup k službám poskytovaným detskými domami alebo inými podobnými multidisciplinárnymi alebo medzirezortnými službami zriadenými v krajine.

Odporúčanie 42

Lanzarotský výbor žiada **Ruskú federáciu**, aby v súlade s článkom 35 ods. 1 písm. c) zabezpečila, že všetci pracovníci zodpovední za rozhovory s detskými obeťami budú povinní získať primeranú odbornú prípravu.

Odporúčanie 43

Lanzarotský výbor žiada **zmluvné strany, ktoré tak ešte neurobili**,¹⁶ aby prijali potrebné legislatívne a iné opatrenia v súlade s článkom 35 ods. 1 písm. a), aby zabezpečili, že rozhovory s detskou obeťou sa uskutočnia čo najskôr po spáchaní trestného činu.

Odporúčanie 44

Lanzarotský výbor žiada **zmluvné strany, ktoré tak ešte neurobili**,¹⁷ aby prijali potrebné legislatívne a iné opatrenia v súlade s článkom 35 ods. 1 písm. d), aby zabezpečili, že ak bude nevyhnutné hovoriť s obeťou viac ako raz, všetky rozhovory vykoná, ak je to možné a vhodné, rovnaká osoba ako prvý rozhovor za rovnakých materiálnych podmienok a pri zachovaní rovnakých procesných záruk zohľadňujúcich potreby detí.

Odporúčanie 45

Lanzarotský výbor vyzýva **Gruzínsko, Ruskú federáciu a Severné Macedónsko**, aby prijali potrebné legislatívne a iné opatrenia, aby zabezpečili, že obhajoba v trestnom konaní bude mať počas rozhovoru s dieťaťom možnosť klásť otázky a spochybniť jeho svedectvo, a predíde sa tak potrebe prítomnosti dieťaťa v súdnej sieni počas pojednávania.

Odporúčanie 46

Lanzarotský výbor žiada **zmluvné strany, ktoré tak ešte neurobili**,¹⁸ aby zabezpečili, že všetky detské obete sexuálneho vykorisťovania a sexuálneho zneužívania mladšie ako 18 rokov budú môcť využívať procesné záruky stanovené v Lanzarotskom dohovore.

Odporúčanie 47

Lanzarotský výbor vyzýva **všetky zmluvné strany, aby zabezpečili, že ako všeobecné pravidlo budú detské obete mladšie ako 18 rokov vypočuté bez fyzickej prítomnosti na súde, pokiaľ to nie je v rozpore s ich najlepším záujmom..**

Odporúčanie 48

Lanzarotský výbor žiada **zmluvné strany, ktoré tak ešte neurobili**, aby v súlade s článkom 31 ods. 1 písm. g) zabezpečili, že ako všeobecné pravidlo deti nebudú vystavené konfrontácii s podozrivým páchatelom,¹⁹ a žiada, aby prípadné výnimky ustanovené vnútroštátnym právnym poriadkom boli v súlade so zásadou najlepšieho záujmu dieťaťa a podliehali nezávislému odbornému posúdeniu.²⁰

Odporúčanie 49

Lanzarotský výbor vyzýva **všetky zmluvné strany**, aby prijali potrebné legislatívne a iné opatrenia, aby detské obete boli chránené pred kontaktom s podozrivými páchatelmi aj v kontexte konania pred rodinným súdom alebo konania o starostlivosti o dieťa prebiehajúceho súbežne s vyšetrovaním alebo súdnym konaním.

Odporúčanie 50

Lanzarotský výbor žiada **zmluvné strany, ktoré tak ešte neurobili**, aby²¹ prijali potrebné legislatívne a iné opatrenia v súlade s článkom 31 ods. 1 na zabránenie verejnému šíreniu akýchkoľvek informácií, najmä prostredníctvom médií, ktoré by mohli viesť k identifikácii ktorejkoľvek detskej obete sexuálneho vykorisťovania a sexuálneho zneužívania.

Odporúčanie 51

Lanzarotský výbor žiada **Severné Macedónsko**, aby v súlade s článkom 36 ods. 2 zabezpečilo, že trestné konanie týkajúce sa sexuálneho vykorisťovania a sexuálneho zneužívania detí sa bude môcť uskutočniť bez prítomnosti verejnosti.

Odporúčanie 52

Lanzarotský výbor vyzýva **všetky zmluvné strany**, aby zabezpečili, že ak je dieťa zverené do starostlivosti opatrovníka alebo sociálnych služieb pre podozrenie, že bol voči nemu (Lotyšsko, Moldavská republika, Monaco, Nemecko, Nórsko, Poľsko, Rumunsko (v prípade detí vo veku 14 a viac rokov), Ruská federácia, Severné Macedónsko, Slovenská republika, Švajčiarsko a Švédsko.

spáchaný trestný čin podľa tohto dohovoru, a môže mať postavenie strany v trestnom konaní, tieto služby budú povinné požiadať o právne poradenstvo v mene dieťaťa.

Odporúčanie 53

Lanzarotský výbor vyzýva **všetky zmluvné strany** aby zabezpečili, že tam, kde majú detské obeť sexuálnych trestných činov k dispozícii právne poradenstvo a právnu pomoc, budú im poskytnuté informácie umožňujúce obrátiť sa na tieto služby.

Odporúčanie 54

Lanzarotský výbor vyzýva **všetky zmluvné strany**, aby poskytovali bezplatnú právnu pomoc detským obetiam sexuálneho vykorisťovania a sexuálneho zneužívania, najmä v prípadoch zneužitia pozície dôvery, autority alebo vplyvu.

Odporúčanie 55

Lanzarotský výbor vyzýva **všetky zmluvné strany**, aby pre detské obeť akéhokoľvek veku zúčastňujúce sa na vyšetrovacích úkonoch alebo súdnom konaní zabezpečili prístup k psychologickému pomoci vyškoleného odborníka, ktorá nebude závisieť od voľnej úvahy orgánov alebo od žiadosti obeť alebo jej zástupcu.

Odporúčanie 56

Lanzarotský výbor žiada **Nórsko**, aby v súlade s článkom 2 zabezpečilo, že obeť a ich blízke osoby budú mať prístup k pomoci bez diskriminácie z akéhokoľvek dôvodu.

Odporúčanie 57

Lanzarotský výbor vyzýva **zmluvné strany, ktoré tak ešte neurobili**,²² aby zabezpečili, že obeť a ich blízke osoby budú mať prístup k primeranej pomoci aj vtedy, keď nevystupujú ako svedkovia pred súdom.

Odporúčanie 58

Lanzarotský výbor žiada, aby **Arménsko, Ukrajina a všetky ostatné zmluvné strany**, ktoré poskytujú pomoc detským obetiam v kontexte intervencií určených pre obeť domáceho násillia alebo obchodovania s ľuďmi, uvádzali v týchto rámcoch výslovnú zmienku o detských obetiam sexuálneho vykorisťovania a sexuálneho zneužívania.

Odporúčanie 59

Lanzarotský výbor vyzýva všetky **zmluvné strany**, aby zabezpečili primerané financovanie služieb poskytujúcich pomoc obetiam a ich blízkym osobám, vrátane núdzovej psychologickému pomoci.

Odporúčanie 60

Lanzarotský výbor vyzýva všetky **zmluvné strany**, aby prijali potrebné legislatívne a iné opatrenia, aby zabezpečili, že odborníci pracujúci s detskými obeťami budú mať prístup k odbornej príprave a zdrojom na získanie schopnosti identifikovať a primerane reagovať na potenciálne konflikty záujmov vyskytujúce sa v súvislosti s prístupom k informáciám o dieťati.

Odporúčanie 61

Lanzarotský výbor vyzýva všetky zmluvné **strany**, aby zabezpečili, že bez toho, aby bolo dotknuté slobodné a riadne hodnotenie dôkazov, poskytnutie terapeutickému intervencie dieťatu nebude mať samo osebe nepriaznivý vplyv na hodnotenie dôveryhodnosti dieťata alebo na váhu jeho výpovede.

Odporúčanie 62

Lanzarotský výbor vyzýva **všetky zmluvné strany**, aby zabezpečili, že obeť sexuálneho vykorisťovania a sexuálneho zneužívania detí budú mať prístup k dlhodobej pomoci určenej na riešenie ich špecifických potrieb.

Odporúčanie 63

Lanzarotský výbor žiada **zmluvné strany, ktoré tak ešte neurobili**,²³ aby zaviedli mechanizmy na kontrolu osôb odsúdených za sexuálne vykorisťovanie alebo sexuálne zneužívanie detí a dohľad nad nimi v súlade s článkom 27 ods. 4.

Odporúčanie 64

Lanzarotský výbor vyzýva **zmluvné strany**, aby posilnili kontrolu páchatel'ov odsúdených za sexuálne vykorisťovanie alebo sexuálne zneužívanie detí a dohľad nad nimi, napríklad zvážením krokov navrhnutých v nižšie uvedenom dodatočnom usmernení.

Odporúčanie 65

Lanzarotský výbor opakovane zdôrazňuje odporúčanie č. 11 zo Správy o mechanizmoch zberu údajov a žiada **zmluvné strany, ktoré tak ešte neurobili**,²⁴ aby spolupracovali s ostatnými zmluvnými stranami prostredníctvom výmeny údajov týkajúcich sa totožnosti a genetického profilu osôb odsúdených za trestné činy ustanovené v súlade s Lanzarotským dohovorom, v súlade s dohodami a protokolmi o výmene údajov na účely prevencie a stíhania takýchto trestných činov podľa článku 37 ods. 3.

---

²³ Albánsko, Andorra, Arménsko, Azerbajdžan, Grécko, Lichtenštajnsko, Moldavská republika, Nórsko, Ruská federácia, Slovenská republika, Srbsko a Tunisko.

²⁴ Albánsko, Andorra, Arménsko, Azerbajdžan, Bosna a Hercegovina, Bulharsko, Čierna Hora, Gruzínsko, Grécko, Island, Lichtenštajnsko, Malta, Monako, Nemecko, Rakúsko, Ruská federácia, San Maríno, Severné Macedónsko, Slovinsko, Srbsko, Švajčiarsko, Tunisko, Turecko a Ukrajina.